

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/1162
Karar No : 2024/2654

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İzmir 6. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 14.07.2023
SAYISI : 2023/73 E., 2023/399 K.
DAVACI : Akbank Türk A.Ş. vekili Avukat Özlem Vural
DAVALI : Nihal Pançalı
DAVA TARİHİ : 09.02.2023

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen Tüketici Hakem Heyeti kararına itiraz davasında davanın reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davanın müvekkilinin Bergama Şubesi müşterisi ve 17887 numaralı hesabın sahibi olduğunu, bahsi geçen hesabın mevduat hesabı niteliğinde bir hesap olduğunu, hem maaşının bu hesaba yatırıldığını, hem de sair bankacılık işlemlerinin bu hesap üzerinden yapıldığını, müvekkili banka tarafından maaşının da yatmakta olduğu hesap olduğunun tespiti üzerine maaş hesabına bloke konulduğunu, müvekkili tarafından yapılan işlemlerde bir hata olmadığını buna rağmen Hakem Heyetince maaş hesabındaki blokenin kaldırılmasına karar verildiğini ileri sürerek, Menemen İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığının 27.01.2023 tarihli ve 054620230000431 sayılı kararının iptalini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı asil; yetkisiz Mahkemede dava açıldığını, davanın Tüketici Hakem Heyeti kararının verildiği yer olan Menemen ya da kendi yerleşim yeri olan Bergama Mahkemesinde açılması gerektiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; Tüketici Hakem Heyetinin delilleri

takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre yasaya ve usule uygun olarak verilen Menemen İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığının 27.01.2023 tarihli ve 054620230000431 sayılı kararın onanmasına, davacının itirazının reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığınca; Mahkemece Tüketici Hakem Heyetinin görevli olmadığı dikkate alınarak, Hakem Heyeti kararının iptali ile hasıl olacak sonuca göre karar verilmemesinin; yine kabule göre de davalının yetki itirazı hakkında bir olumlu ya da olumsuz bir karar verilmemesinin ve ayrıca kararda somut ve açık bir gerekçe belirtmeden hukuki dinlenilme hakkını ihlal edecek şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek, kararın kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, maaş hesabına konulan blokenin kaldırılmasına dair verilen Tüketici Hakem Heyeti kararının iptali istemine ilişkin olup, temyiz aşamasında uyuşmazlık ise Tüketici Hakem Heyetinin görevli olup olmadığı, davalının yetki itirazı konusunda olumlu olumsuz karar verilip verilmediği, Mahkeme kararının gerekçesiz olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek, Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un (6502 sayılı Kanun) "*Tanımlar*" başlıklı 3/k maddesi ve 3/1 maddesi.

4. 6502 sayılı Kanun'un "*Tüketici Mahkemeleri*" başlıklı 73 üncü maddesi .

5. 6502 sayılı Kanun'un "*Diğer hükümler*" başlıklı 83 üncü maddesinin ikinci fıkrası.

6. Anayasanın "*Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması*" başlıklı 141 inci maddesi.

7. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) "*Hükümün kapsamı*" başlıklı 297 nci maddesi.

8. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) "*Genel yetkili Mahkeme*" başlıklı 6 ncı maddesi.

9. 6100 sayılı Kanun'un "*Yetki itirazının ileri sürülmesi*" başlıklı 19 uncu maddesi.

10. 07.06.1976 tarihli ve 3/4-3 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı.

3. Değerlendirme

A. Adalet Bakanlığının dava konusu uyuşmazlıkta Tüketici Hakem Heyetinin görevli olup olmadığına ilişkin temyiz itirazları yönünden yapılan incelemede;

1. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine göre tüketici; ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi, tüketici işlemi; mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemi ifade eder.

2. 6502 sayılı Kanun'un 73 üncü maddesi; bu kanunun uygulanması ile ilgili her türlü ihtilafa Tüketici Mahkemelerinde bakılacağını öngörmüştür.

3. Bir hukuki işlemin sadece 6502 sayılı Kanun'da düzenlenmiş olması tek başına o işlemde kaynaklanan uyuşmazlığın Tüketici Mahkemesinde görülmesini gerektirmez. Bir hukuki işlemin 6502 sayılı Kanun kapsamında kaldığının kabul edilmesi için taraflardan birinin tüketici olması gerekir. Yasanın lafzından da anlaşıldığı üzere, tüketici olarak kabul edilmenin ilk koşulu, ticari veya mesleki olmayan bir amaçla hareket edilmiş olmasıdır. Böyle olunca, bir malı olduğu gibi ya da işleyerek bir başkasına satanlar, çıkar karşılığı devretmek üzere satın alanlar, yine bir mal veya hizmeti mesleki veya ticari amaçlarla satın alanlar tüketici sayılamayacaklardır. Burada mal herhangi bir şekilde ticari hayata geri dönmektedir. Öyle ise; bir mal veya hizmeti, kişisel ihtiyaçları dışında, belirli bir meslek icrası, belirli bir üretimde kullanma, yeniden satış, ticari olarak kullanma vs. gibi mesleki veya ticari amaçlarla satın alanların tüketici kabul edilmeyecekleri kuşkusuzdur. Somut uyuşmazlıkta, davalının bankacılık işlemleri nedeniyle tüketici olduğu, söz konusu işlemin ise tüketici işlemi olduğu, ticari işlem niteliğinde olmadığı, taraflar arasındaki ilişkinin 6502 sayılı Kanun kapsamında kaldığı anlaşılmaktadır.

4. Ancak bu noktada Anayasa Mahkemesinin 20.03.2008 tarihli ve 2006/78 E., 2008/84 K. sayılı kararında; Tüketici Hakem Heyetlerinin, yargı işlevi yerine getiren bir kurul olarak düzenlenmediği, belli değerler altındaki uyuşmazlıklar için Tüketici Sorunları Heyetlerine başvurunun zorunlu olduğu ve Heyetlerin verecekleri kararların bağlayıcı nitelik taşıdığı belirtilmiş ise de bu kararlara karşı (15) günlük süre içinde Tüketici Mahkemelerine itiraz edilebileceği, Tüketici Hakem Heyetlerinin yargı yetkisine sahip olmamakla birlikte, yasa koyucunun, bu Heyetlerin vermiş olduğu kararların yerine getirilmesi için etkili bir takip yolu olan ilâmlı icra yolunu kabul ettiği, Tüketici Hakem Heyetleri kararlarının (Mahkeme kararları gibi) ilâm niteliğinde bir karar olmayıp, kanunî düzenleme nedeniyle ilâmlar gibi infaz olunacağını gösterildiği ve ilâmların yerine getirilmesi usulüne ait bir kural koyduğu açıklanmış ve yine Anayasa Mahkemesinin 31.05.2007 tarihli ve 2007/53 E., 2007/61 K. sayılı kararında da; Tüketici Hakem Heyetlerinin (Başkan ve Üyelerinin); yargı organlarının ve mensuplarının Anayasa'da belirtilen niteliklere sahip olmaması nedeniyle bu heyetlerin Mahkeme niteliğini taşımadığına hükmetmiştir.

5. Bu açıklamalar ışığında dava dosyası incelendiğinde; davalının tüketici olduğu, taraflar arasındaki uyuşmazlığın tüketici işlemi niteliğinde olan banka hesabına konulan blokenin kaldırılması ve bedel iadesi istemine ilişkin olduğu, blokenin kaldırılması hususunun ise yargısal faaliyet olarak Mahkeme tarafından çözümlenmesi gerektiği, taraflar arasında parasal sınırın gözetilmediği ve hesabına konulan blokeye ilişkin muarazanın bulunduğu anlaşılmaktadır.

6. Hal böyle olunca Mahkemece; taraflar arasındaki uyuşmazlığın Tüketici Hakem Heyetinin görevine girmedeği değerlendirilerek Tüketici Hakem Heyetinin anılan uyuşmazlıkta görevsiz olduğu gerekçesiyle Tüketici Hakem Heyeti kararının iptaline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmektedir.

7. O halde, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiştir.

B. Kabulde göre de, Adalet Bakanlığının davalının yetki itirazı konusunda olumlu olumsuz karar verilmemesine ilişkin temyiz itirazları yönünden yapılan incelemede;

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 6 ncı maddesi gereğince bütün davalar için uygulanan yetki kuralına genel yetki kuralı denilmekte olup, genel yetkili Mahkeme, davalının ikametgahı mahkemesidir. Eş deyişle, her dava, kanunda aksine hüküm bulunmadıkça açıldığı tarihte davalının ikametgahı sayılan yer mahkemesinde görülür. Bundan ayrı, bazı davalar için davalının ikametgahı mahkemesinin yanında, başka yer Mahkemeleri de yetkili kılınmıştır. Bu istisnai nitelikteki yetki kurallarına "özel yetki" kuralları denilmektedir. İlke olarak, özel yetki kuralları genel yetkiyi kaldırmaz, onunla birlikte uygulanır. Ancak istisna olarak, bazı davaların mutlaka belli bir yer Mahkemesinde açılması öngörülmüştür ki, bu halde kesin yetki söz konusudur. Kesin yetki halleri, genel yetkiye istisnadır. Bunun dışında, bir dava için özel yetki kuralı bulunsa bile, davacının genel yetki ile özel yetki arasında bir seçim hakkı vardır. Özel yetki kuralları ilke olarak kamu düzenine ilişkin değildir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 08.07.2009 tarihli ve 2009/10-236 E., 345 K. sayılı kararında da aynı ilkeler benimsenmiştir.

2. Ayrıca 6100 sayılı Kanun'un 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre; yetkinin kesin olmadığı davalarda yetki itirazının, cevap dilekçesinde ileri sürülmesi gerekir. Davalı süresi içinde ve usulüne uygun olarak yetki itirazında bulunmazsa davanın açıldığı Mahkeme yetkili hale gelir. Kesin yetki kuralının bulunmadığı durumlarda, hâkim doğrudan yetkisizlik kararı veremez.

3. Dava dosyasının incelenmesinde; davalı tarafa 24.02.2023 tarihinde dava dilekçesinin tebliğ edildiği, davalının süresinde sunduğu 10.03.2023 tarihli cevap dilekçesiyle yetki itirazında bulunduğu, Mahkemece davalının yetki itirazı konusunda herhangi bir değerlendirme yapılmadan karar verildiği anlaşılmaktadır.

4. Hal böyle olunca Mahkemece; davalının süresinde sunduğu cevap dilekçesiyle ileri sürdüğü yetki itirazı konusunda olumlu ya da olumsuz bir değerlendirme yapılmadan karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmektedir.

5. O halde, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz itirazlarının kabulü gerekmiştir.

C. Adalet Bakanlığının Mahkemece gerekçeye yer verilmeden karar verilmesine ilişkin temyiz itirazlarının incelenmesinde;

1. Anayasa'nın 141 inci maddesi gereğince bütün Mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli

olması gereklidir. Gerekçenin önemi anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.

2. Gerekçe, Mahkemenin tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Mahkeme, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini (hukuk sebepleri) kendiliğinden araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

3. Üst Mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları doyurmaz.

4. Tarafların o dava yönünden, hukuk düzenince hangi nedenle haklı veya haksız görüldüklerini anlayıp değerlendirebilmeleri ve Yargıtayın hukuka uygunluk denetimini yapabilmesi için, ortada, usulüne uygun şekilde oluşturulmuş; hükmün hangi nedenle o içerik ve kapsamda verildiğini ayrıntılarıyla gösteren, ifadeleri özenle seçilmiş ve kuşkuyla yer vermeyecek açıklıktaki bir gerekçe bölümünün ve buna uyumlu hüküm fıkrasının bulunması zorunludur.

5. Nitekim 07.06.1976 tarihli ve 3/4-3 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında yer alan *"Gerekçenin ilgili bilgi ve belgelerin isabetle takdir edildiğini gösterir biçimde geçerli ve yasal olması aranmalıdır. Gerekçenin bu niteliği kanun koyucunun amacına uygun olduğu gibi, kararı aydınlatmak, keyfiliği önlemek ve tarafları tatmin etmek niteliği de tartışma götürmez bir gerçektir."* şeklindeki açıklama ile de aynı ilkeye vurgu yapılmıştır.

6. Kararların gerekçeli olması, davanın taraflarının mahkeme kararının dayanağını öğrenerek Mahkemelere ve genel olarak yargıya güven duymalarını sağladığı gibi, tarafların kanun yoluna etkili başvuru yapmalarını mümkün hale getiren en önemli faktörlerdendir. Gerekçesi bilinmeyen bir karara karşı gidilecek kanun yolunun etkin kullanılması mümkün olmayacağı gibi bahsedilen kanun yolunda yapılacak incelemenin de etkin olması beklenemez.

7. Dava dosyasının incelenmesinde; Mahkemece, herhangi bir gerekçe tesis edilmediği anlaşılmakla somut olaya özgü hukuki gerekçe içermeyen Mahkeme kararı, usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirmektedir.

8. O halde, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yazarına temyiz itirazının kabulü gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yazarına temyiz istemlerinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

30.09.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2024/1347
Karar No : 2024/2655

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul 11. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 13.06.2023
SAYISI : 2022/630 E., 2023/278 K.
DAVACI : KMO Anadolu Otoyol İşletmesi A.Ş.
vekilî Avukat Ayşe Nacar Yılmaz
DAVALILAR : Faruk Yener mirasçıları: 1-Arzu Yener, 2-Ayşegül Ezel Yener,
3-Yusuf Sezgin Yener
DAVA TARİHİ : 16.12.2022

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen itirazın iptali davasında özel dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müteveffanın müvekkili tarafından işletilen otoyol ve köprüden 55 FA 902 plaka sayılı aracı ile gerçekleştirdiği ihlali geçişler nedeniyle ödenmeyen geçiş tutarı ve para cezasının tahsili amacıyla İstanbul 36. İcra Müdürlüğü'nün 2021/22926 E. sayılı dosyasından icra takibi başlatıldığını, davalı müteveffa tarafından takibe itiraz edildiğini belirterek davanın yapıldığı itirazın iptali ile takibin devamına, %20 icra inkar tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Arzu Yener; davacının belirttiği hususların gerçeği yansıtmadığını, müteveffanın icra takibine yapmış olduğu itirazın kötü niyetli olmadığını, dava dilekçesindeki beyan ve taleplerin sebepsiz zenginleşmek adına yapıldığını, eşinin vefat etmesi sonucu arabanın kendi üzerine geçmesi için dava açtıklarını, arabanın şu an kendinin ve çocuklarının ortak malı olduğunu, davanın yetkisiz Mahkemede

açıldığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; alacağın tahsili amacıyla açılan icra takibinden sonra ancak dava tarihinden önce borçlunun vefat ettiği, Yargıtay uygulamaları gereğince 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 124 üncü maddesine uygun olarak mirasçıların ek takip talebi ile takibe dahil edilerek mirasçılar adına usulüne uygun ödeme emri gönderilmesi gerekirken buna uygun davranılmadığı, dolayısıyla mirasçılar hakkında usulüne uygun şekilde başlatılmış geçerli bir icra takibi bulunmadığı gerekçesiyle, davanın özel dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığınca; Mahkemece, borçlunun vefatından önce kendisi aleyhine başlatılan takibe itiraz ederek takibi durdurduğu, bu nedenle borçlunun itirazının hükümden düşürülmesi aşamasına gelinece icra takip dosyasında hiçbir işlem yapılamayacağından işin esasının incelenerek bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyusmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyusmazlık, davacı tarafından işletilen otoyoldan ihlalli geçiş nedeniyle ödenmeyen geçiş ücreti ve idari para cezasının tahsili amacıyla başlatılan icra takibine itirazın iptali istemine ilişkin olup, borçlunun icra dosyasına yaptığı itiraz sonrasında, ancak itirazın iptali davası açılmasından önce vefat etmiş olması durumunda mirasçılara karşı dava açılıp açılmayacağı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek, Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (2004 sayılı Kanun) "*İtirazın İptali*" başlıklı 67 nci maddesi.

4. 2004 sayılı Kanun'un "*İtirazın Hükümü*" başlıklı 66 ncı maddesi.

5. 2004 sayılı Kanun'un "*Terekenin Borçlarında*" başlıklı 53 üncü maddesi.

6. Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 19.03.2007 tarihli ve 2007/2701 E., 2007/5159 K. sayılı ilamı,

13.12.2017 tarihli ve 2016/24647 E., 2017/15485 K. sayılı ilamı ile Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 03.02.2021 tarih ve 2020/5440 E., 2021/971 K. sayılı ilamı.

3. Değerlendirme

1. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 67 nci maddesinde düzenlenen itirazın iptali davası, alacaklının icra takibine karşı, borçlunun itirazının iptali ile 2004 sayılı Kanun'un 66 ncı maddesine göre itiraz üzerine duran takibin devamını sağlamayı amaçlayan, icra takibine sıkı sıkıya bağlı, takip hukuku içinde olmakla birlikte maddi hukuk ilişkisinin incelenerek uyumsuzluğu kesin hükümle sonuçlandıran bir davadır. Bu davanın açılabilmesi ve davanın esası hakkında karar verilebilmesi için 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki genel hükümlerin yanı sıra itirazın iptali davalarına özgü bazı dava şartlarının bir arada bulunması gerekir. Bunlar; alacaklının dava ve takipte hukuki yararının bulunması, geçerli bir ilâmsız icra takibi yapılmış olması, süresi içinde yapılmış geçerli bir itirazın bulunması ve davanın itirazın tebliğinden itibaren bir yıl içerisinde açılmasıdır.

2. 2004 sayılı Kanunun 66 ncı maddesine göre, müddeti içinde yapılan itiraz takibi durdurur. Alacaklının yapmış olduğu takibe karşı borçlu süresinde ve usule uygun olarak itiraz ettiğinde, Kanunun 66 ncı maddesi gereğince takip duracağından, durma kararı sonrası itirazın iptali veya itirazın kaldırılmasına karar verilmeden takip dosyasında hiçbir işlem yapılamaz (Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 03.02.2021 tarihli ve 2020/5440 E., 2021/971 K. sayılı ilamı).

3. 2004 sayılı Kanun'un 53 üncü maddesi gereğince borçlunun ölümü halinde alacaklının takip edebileceği iki yol vardır. Ancak, şu hususu öncelikle vurgulamak gerekir ki aşağıda açıklanacak iki yol da yeni bir takip olmayıp eski takibin devamıdır.

a) Takibi tereke hakkında devam ettirmek;

Bu yolun seçilebilmesi için terekenin henüz taksim edilmemiş veya resmi tasfiyeye tabii tutulmamış yahut mirasçılar arasında aile şirketi tesis edilmemiş olması gerekir. Tereke hakkındaki takipte borçlu hayatta olsaydı hangi usul uygulanacak idi ise o usul uygulanır. Dolayısıyla borçlu hakkında iflas, haciz, rehnin paraya çevrilmesi yollarından hangisi ile takip yapılmışsa takibe o yolla devam edilir.

b) Takibi mirasçılar hakkında devam ettirmek;

Takibin mirasçılar hakkında devamı, haciz yada rehnin paraya çevrilmesi yollarıyla olur. Miras hakkındaki takip iflas yolu ile başlamış ise mirasçılar hakkında iflas yolu ile takibe devam edilemez.

4. Kural olarak bir takipte tek ödeme emri çıkarılır. Mirasçılar hakkındaki takip ilk takibin devamı olduğundan mirasçılar adına ödeme emri çıkarılmasına gerek bulunmamaktadır. Adı geçenlere muhtıra gönderilerek takibin kendilerine karşı da sürdürüleceği isteğinin bildirilmesi ile yetinilmelidir. Ancak, fazladan ödeme emri çıkarılması yeni bir takibin başlatıldığı anlamına gelmeyip takibin mirasçılara karşı devam edildiğini gösteren muhtıra niteliğindedir.

Ödeme emri çıkarılması fuzuli bir işlem olduğundan mirasçılar, mirasın ölümünden önceki işlemlere itiraz edemeyecektir. Mirasçılardan başvurusu, mirasçı olunmadığı, mirasın reddedildiği gibi itirazlarla, imhal, itfa, zamanaşımı (İİK.71) ve benzeri itirazlar olabilir (Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 19.03.2007 tarihli ve 2007/2701 E., 2007/5159 K. sayılı ilamı ile 13.12.2017 tarihli ve 2016/24647 E., 2017/15485 K. sayılı ilamı).

5. Somut olayda; İstanbul 36. İcra Dairesinin 2021/22926 E. sayılı dosyası ile başlatılan icra takibinde ödeme emrinin borçluya 23.09.2021 tarihinde tebliğ edildiği, borçlu Faruk Yener'in 24.09.2021 tarihinde borca itiraz ettiği, icra takibinin durdurulmasına karar verildiği, borçlunun 15.07.2022 tarihinde vefat ettiği, Ankara 13. Sulh Hukuk Mahkemesinin 17.11.2022 tarihli ve 2022/2145 E., 2022/1819 K. sayılı kararı ile borçlunun mirasçılarının eldeki davanın davalıları olan Arzu Yener, Ayşegül Ezal Yener ile Yusuf Sezgin Yener olduğunun tespit edildiği, eldeki itirazın iptali davasının 16.12.2022 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır.

6. Hal böyle olunca Mahkemece, takipte tek ödeme emri çıkartılacağı, mirasçılar hakkındaki takibin ilk takibin devamı olduğu, mirasçılar adına ödeme emri çıkarılmasına gerek bulunmadığı, fazladan ödeme emri çıkarılmasının yeni bir takibin başlatıldığı anlamına gelmediği, takibin mirasçılara karşı devam edildiğini gösteren muhtıra niteliğinde olduğu, ödeme emri çıkarılmasının füzuli bir işlem olduğu, mirasçılardan murisin ölümünden önceki işlemlere itiraz edemeyeceği, itirazın iptali davası koşullarının alacaklının dava ve takipte hukuki yararının bulunması, geçerli bir ilâmsız icra takibi yapılmış olması, stresi içinde yapılmış geçerli bir itirazın bulunması ve davanın itirazın tebliğinden itibaren bir yıl içerisinde açılmış olduğu değerlendirilerek müteavffa borçlunun itirazı konusunda işin esası incelenerek bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmektedir.

7. O halde, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

30.09.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/1682
Karar No : 2024/2656

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 4. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 18.04.2023
SAYISI : 2023/149 E., 2023/427 K.
DAVACI : Kadir Salbaz
DAVALI : DRK Aksesuar ve İletişim Hiz. Paz. San. ve Tic. A.Ş.
vekilî Avukat Sıla Akyavaş
DAVA TARİHİ : 20.02.2023

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen Tüketici Hakem Heyeti kararına itiraz davasında davanın kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı asil; davalı firmadan Samsung marka kulaklığı 800,00 TL'ye satın aldığını, aradan 10 ay geçtikten sonra kulaklıktan ses gelmemeye başladığını, bunun üzerine Samsung firmasını aradığını ve servise yönlendirildiğini, servis tarafından kulaklığın yapılamayacağı söylendiğini ve kulaklığın imha edilerek kendisine iade edilmediğini, şu anda aynı kulaklığın 3.000,00 TL olduğunu, davalı firma tarafından kulaklığın internet adresindeki satış sitesinden 800,00 TL'lik alışveriş yapabileceğinin söylendiğini, bunun üzerine misli ile değişim talebiyle Hakem Heyetine başvuruda bulunduğunu, Hakem Heyetince başvurusunun reddedildiğini belirterek Tüketici Hakem Heyeti kararının iptalini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekilî; davacı tarafın davaya konu Samsung AKG N700NC GRİ marka model kablosuz kulaklığı 26.11.2021 tarihli DSM2021000228001 fatura no'lu E-Arşiv fatura ile satın aldığını, davacı tarafından ürünün güncel bedelinin iadesi veya malın yenisi ile değiştirilmesi talebi ile Beykoz Kaymakamlığı İlçe

Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığına başvuruda bulunduğunu, davacının Hakem Heyetine yaptığı başvurudan 1 yıl önce ürünü satın aldığını, ürünün arızalanması akabinde 26.11.2022 tarihinde yetkili teknik servise başvurduğunu, dava konusu ürünün, kablosuz kulaklık olması sebebi ile yetkili teknik servis tarafından onarımının mümkün olmadığını, her ne kadar davacının taleplerinden biri olan malın yenisi ile değiştirilmesine yönelik talebinin ise dava konusu ürünün ve muadilinin müvekkili şirketin mevcut stoklarında bulunmaması sebebiyle değişim yapmanın mümkün olmadığını, bu nedenle davacıya shop.samsung.com.tr sitesinde geçerli olmak üzere fatura bedeli tutarında kupon kodu tanımlandığını, Hakem Heyetince başvurunun reddedildiğini, kararın hukuka uygun olduğunu, davacının ürünün güncel bedelini talep etmesinin sebpsiz zenginleşmeye sebebiyet verdiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; dava konusu kulaklığın ayıplı olduğu, söz konusu ayıbın 2 yıl içerisinde ortaya çıktığı, kulaklığın garanti süresi içerisinde arızalandığı ve davalının ayıptan sorumlu olduğu, davacının seçimlik hakları ile birlikte Borçlar Kanunu'ndan doğan tazminat hakkını da kullanabileceği, kulaklığın davalının stoklarında olmadığı ve yenisi ile değiştirilmesinin mümkün olmadığı, davacının kulaklığın güncel değerini talep etme hakkı olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne, Beykoz İlçe Tüketici Hakem Heyetinin 06.02.2023 tarihli ve 055520230000272 sayılı kararının iptaline, 3.000,00 TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığınca; Mahkemece, *"kulaklığın davalının stoklarında olmadığı ve yenisi ile değiştirilmesinin mümkün olmadığı anlaşıldığından davacının kulaklığın güncel değerini talep etme hakkı olduğu"* gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş ise de tüketici seçimlik hakkını ayıpsız misli ile değişim yönünde kullandığından malın mislinin bulunmaması hâlinde ortaya çıkabilecek sorunun kararın infazı aşamasında 2004 sayılı Kanun'un 24 üncü maddesinin uygulanması ile çözümlenebileceği değerlendirilmeden karar verilmesinin ve kabule göre de dava konusu kulaklığın güncel değeri olarak takdir edilen bedele ilişkin herhangi bir bilirkişi incelemesi yapılmadan ve kulaklıkta, tüketici kullanımına bağlı olarak meydana gelen bir değer kaybının olup olmadığı değerlendirilmeden karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek kararın kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, dava konusu kablosuz kulaklığın ayıplı olması nedeniyle Tüketici Hakem Heyetine yapılan başvurunun reddine ilişkin kararın iptali istemine ilişkin olup, temyiz aşamasında ise uyuşmazlık, 2004 sayılı Kanun'un 24 üncü maddesinin dikkate alınıp alınmayacağı ve yine bilirkişi incelemesi yaptırılmadan güncel değere hükmedilmesinin doğru olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek, Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un (6502 sayılı Kanun) "*Ayrılmış mal*" başlıklı 8 inci maddesi.

4. 6502 sayılı Kanun'un "*Tüketicinin seçimlik hakları*" başlıklı 11 inci maddesi.

5. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "*Taşınır teslimi*" başlıklı 24 üncü maddesi.

6. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Bilirkişiye başvurulmasını gerektiren hâller*" başlıklı 266 ve devamı maddeleri.

7. Yargıtay (Kapatılan) 13. Hukuk Dairesinin 16.11.2009 tarihli ve 2009/10923 E., 2009/13330 K. sayılı ve 20.01.2016 tarihli 2014/46966 E., 2016/1019 K. sayılı ilamları ile Dairemizin 23.01.2024 tarihli ve 2023/1559 E., 2024/353 K. sayılı ilamı.

3. Değerlendirme

A. Adalet Bakanlığının davacının misli ile değişim talebinin "*kulaklığın davalının stoklarında olmadığı ve yenisi ile değiştirilmesinin mümkün olmadığı anlaşıldığından davacının kulaklığın güncel değerini talep etme hakkı olduğu*" gerekçesiyle değiştirilip değiştirilemeyeceğine ilişkin temyiz itirazları yönünden yapılan incelemede;

1. Yukarıda yer verilen 6502 sayılı Kanun'un 11 inci maddesinde tüketiciye tanınan seçimlik haklar yenilik doğurucu hak niteliğindedir. Yenilik doğuran haklar; hak sahibinin hakkı tek taraflı hukuki işlem ile kullanması sonucunda mevcut bir hukuki ilişkiden farklı olarak yeni bir hukuki ilişki kuran veya mevcut hukuki ilişkiyi değiştiren ya da bu hukuki ilişkiyi ortadan kaldıran haklardır ve bu haklar dava yolu ile ya da tek taraflı hukuki işlem ile kullanılırlar, hak sahibinin tek taraflı irade açıklaması hukuki sonuç doğurmak için yeterlidir. Hak, kullanılmakla sonuç meydana geldikten sonra hak sahibi hukuki işlemden geri dönmeyiz. Ayrıca bu haklar kullanılmakla da tükenirler.

2. Bu açıklamalar ışığında dava dosyası incelendiğinde; davacı tüketicinin Tüketici Hakem Heyetine başvurusu sırasında fatura bedeli üzerinden kendisine tanımlanan kuponu kabul etmeyerek ayıpsız misli ile değişimi talep ettiği ve seçimlik hakkını bu şekilde kullanmakla tükettiği anlaşılmaktadır.

3. Hal böyle olunca Mahkemece; davacının seçimlik hakkından misli ile değişim talebi değerlendirilerek sonucunda göre karar verilmesi gerekirken 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 24 üncü maddesinde yer alan hüküm gözetilmeksizin bir kez kullanılmakla sona eren seçimlik hakkının muadilinin olmaması nedeniyle güncel değerine hükmedilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmektedir.

4. O halde, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerçektir.

B. Kabule göre de, Adalet Bakanlığının bilirkişi incelemesi yaptırılmadan karar verilmesine ilişkin temyiz itirazları yönünden yapılan incelemede;

1. 6100 sayılı Kanun'un 266 ve devamı maddeleri uyarınca çözümü özel ve teknik bilgiyi gerektiren hallerde hakim taraflarca delil olarak dayanılmasa bile bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir.

2. Bilirkişi raporunu hazırlarken, raporun dayanağı olan somut ve özel nedenleri bilimsel verilere uygun olarak göstermek zorundadır. 6100 sayılı Kanun'un 278-279 maddelerine göre bilirkişi raporu; Yargıtay denetimine elverişli olacak şekilde bilgi ve belgelere dayanan gerekçe ihtiva etmelidir. Ancak bu şekilde hazırlanmış raporun denetimi mümkün olup, hükme dayanak yapılabileceğinin gözden uzak tutulmaması gerekir.

3. Dava dosyasının incelenmesinde; Mahkemece konusu özel ve teknik bilgi gerektiren dava konusu yapılan mal üzerinde herhangi bir bilirkişi incelemesi yaptırmadan 3.000,00 TL'ye hükmettiği anlaşılmaktadır.

4. Hal böyle olunca Mahkemece; konusunda uzman bilirkişiden rapor alınmak üzere somut olaya özgü dava konusu malın güncel değeri denetime elverişli şekilde belirlendikten sonra hüküm kurulması gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve kanuna aykırı olup bozmayı gerektirmektedir.

5. O halde, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz itirazının kabulü gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz istemlerinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

30.09.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/2028
Karar No : 2024/2658

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Aksaray 2. Sulh Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 06.03.2024
SAYISI : 2023/3140 E., 2024/597 K.
DAVACI : Hacı Ahmet Oran vekili Avukat İsmail Çıtak
DAVALI : Adnan Bilge vekili Avukat Adem Paylan
DAVA TARİHİ : 06.12.2023

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen kiralananın tahliyesi davasının pasif husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davalının müvekkiline ait iş yerinde noter olarak faaliyetini sürdürdüğünü, bahse konu iş yerinde daha önce noter olarak faaliyet yürüten Hakkı ile 21.04.2020 tarihinde 3 yıl geçerli kira sözleşmesi yapıldığını, doğrudan davalı ile yapılmış bir kira sözleşmesi de bulunmadığını, bu sözleşme devam ederken noterlik ataması nedeniyle göreve başlayan davalıya 29.12.2022 tarihinde Aksaray 1. Noterliğinin 13635 yevmiye numaralı ihtarı ile binada tadilat yapılacağı belirtilerek sözleşme süresinin bitmesine müteakip iş yerinin boşaltılarak tesliminin bildirildiğini, müvekkiline ait bulunan ve farklı dükkanlardan oluşan gayrimenkulde yer alan diğer kiracıların çıkartıldığını, sadece davalı ve aynı yerde berber olarak faaliyet gösteren Ümit tarafından kullanılan iş yerlerinin boşaltılmadığını, boşalan yerlerin yaklaşık 2 yıldır 3. kişilere kiraya verilmemiş olduğunu, Gülağaç Belediyesine müracaat edilerek tadilat konusunda yasal girişimlere başlandığını, müvekkilinin aynı binada bulunan daireleri de boşaltıldığını, tadilat işlemlerine başlayamadığı için bu dairelerin boş olarak beklediğini, ayrıca bu dairelerin balkonlarından aşağıya inşaat parçaları düşmekte olduğunu, bu inşaat döküntülerinin birisine zarar vermesi durumunda müvekkilinin hukuki ve cezai yönden sorumluluğu doğacağını, mağdur olmaması

adına sözleşmenin bitmesinden 5 ay kadar önce durumun yazılı olarak davalıya ihtar edildiğini, yapılan arabuluculuk görüşmelerinde de anlaşma sağlanmadığını belirterek, kiracının kiralananandan tahliyesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; müvekkilinin noter olduğunu, dava konusu edilen mecurun ise noterlik hizmet binası olduğunu savunarak, davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; mecurun halen noterlik hizmet binası olarak kullanıldığının ihtilaf konusu olmadığı, davanın Gülağaç Noteri olduğu, davanın noterliğe yönltilmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın pasif husumet yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı; noterliğin tüzel kişiliği bulunmadığından husumet yöneltilemeyeceğini, Mahkemece taraf sıfatı bulunan gerçek kişi notere karşı açılan davada işin esasına girilerek karar verilmesi gerekirken yanılığlı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm tesisinin usul ve yasaya aykırı bulunduğunu ileri sürerek, kararın kanun yararına bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, noterlik binası olarak kullanılan kiralananın tahliyesi istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun (1512 sayılı Kanun) 40 ıncı maddesi,

2. Noterlik Kanunu Yönetmeliğinin (Yönetmelik) "*Noterlik dairesinin kiralınması, döşenmesi ve giderleri*" başlıklı 5 inci maddesi.

3. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 114 ve 115 inci maddeleri,

4. Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 15.10.2015 tarihli ve 2014/20180 E., 2015/15914 K. sayılı ilamı ile Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 14.10.2010 tarihli ve 2010/10019 E., 2010/10212 K. sayılı ilamı.

3. Değerlendirme

1. Dava konusu sübjektif hak (dava hakkı) ile taraflar arasındaki ilişkinin varlığı medeni usul hukukumuzda "*sıfat*" olarak tanımlanmaktadır ve bir davada taraf olarak gösterilen kişilerin o dava ile ilgili kimseler olması zorunludur. Taraf ehliyeti, dava ehliyeti ve davayı takip yetkisi, davanın taraflarının kişilikleriyle ilgili olmasına karşın, taraf sıfatı dava konusu sübjektif hakka ilişkindir.

Sübjektif bir hakkı dava etme yetkisi (dava hakkı) kural olarak o hakkın sahibine ait olduğundan, anılan hakka ilişkin bir davada davacı olma sıfatı da hakkın sahibine aittir ve buna aktif husumet denilmektedir. Bir sübjektif hak kendisinden istenebilecek olan kişi ise, o hakka uymakla yükümlü olan kimsedir ve bu da pasif husumet (davalı sıfatı) olarak adlandırılmaktadır. Sübjektif hakkın sahibi olan kimse ile o hakka uymakla yükümlü bulunan kişinin kimler olduğunun saptanması, bir başka anlatımla davada davacı ve davalı sıfatlarının kimlere ait olduğu hususu, dava konusu (sübjektif) hakkın özüne ilişkin maddi hukuk sorudur. Dava açan veya aleyhine dava açılan kişiler o davada davacı veya davalı olarak taraf sıfatına sahip değillerse, Mahkemece dava konusu hakkın esası (var olup olmadığı) hakkında inceleme yapılmadan dava sıfat yokluğundan reddedilir. Taraf sıfatı (husumet) ve sıfat yokluğu, davada taraf olarak görünen kişiler arasında dava konusu hakkın doğumuna engel olan bir itiraz niteliğindedir ve yargılamanın her aşamasında, isteme gerek kalmaksızın Mahkemece kendiliğinden gözetilmesi zorunludur.

2. Dava dosyasının incelenmesinde; dava konusu taşınmazın noterlik binası olarak kullanıldığı, kira sözleşmesinin 1512 sayılı Kanun'un 40 ve Yönetmelik'in 5 inci maddeleri uyarınca noterlik dairesi adına noter tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Ne var ki, noterlik dairesinin tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Bu nedenle tüzel kişiliği bulunmayan noterliğe husumet yöneltilemeyeceğinden açılan davada gerçek temsilci durumundaki notere davanın yöneltilmesinin usule uygun olduğu anlaşılmaktadır.

3. Hal böyle olunca İlk Derece Mahkemesince; noterlik dairesinin tüzel kişiliği bulunmadığı gözetilerek, taraf sıfatı bulunan gerçek kişi notere karşı açılan davada işin esasına girilmesi ve hasıl olarak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, yanılgılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının yerinde görülen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

30.09.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/2698
Karar No : 2024/5711

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 6. Asliye Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 02.05.2023

SAYISI : 2021/245 E., 2023/374 K.

DAVACI : Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi vekili
Avukat Mustafa Tansu Güler

DAVALI : Rahim Baydar vekili Avukat Nasif Aydın Dölek

DAVA TARİHİ : 16.04.2021

HÜKÜM/KARAR : Davanın Kısmen Kabulü

KANUN YARARINA

TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla Tetkik Hâkimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili sigorta şirketine kasko sigortalı olan dava dışı Ortaköy Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.'ye ait araç ile davalı tarafa ait aracın karıştığı kaza sonrası sigortalı araçta meydana gelen hasar nedeniyle alınan ekspertiz raporu sonucu müvekkili şirketin sigortalısına 17.204,00 TL hasar tazminatı ödemesi yapıldığını, davalı herhangi bir ödeme yapmadığından, aleyhine İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün 2020/7754 sayılı dosyası ile ilamsız icra takibi başlatıldığını ancak davalının haksız ve kötü niyetli olarak süreci uzatmak maksadı ile borca itiraz ettiğini beyan ederek, davanın kabulü ile davanın yasal dayanaktan yoksun ve haksız itirazının iptalini ve takibin devamını talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde, kusur ve zarar kabul etmediklerini belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davanın kısmen kabulü ile davalının İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün 2020/7754 sayılı dosyasına yaptığı itirazın 8.602,00 TL'lik kısmının iptali ile takibin bu miktar üzerinden devamına, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz isteminde kasko poliçesi gereği sigortalısına ödeme yapan rücu alacaklısı davacı sigorta şirketinin, üçüncü kişiye ödeme yaptığı tarih itibarıyla rücu borçlusu olan davalı temerrüde düşmüş olup, faiz başlangıç tarihinin ödeme tarihi olarak kabul edilerek itirazın iptaline karar verilmesi gerekirken, mahkemece hükmün tamamlanmasına ilişkin 19.06.2023 tarihli karar ile hükümde karar verilmeyen faiz başlangıç tarihinin kaza tarihi olan 07.02.2019 tarihi olarak kabul edilerek itirazın iptaline karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek kararın kanun yararına bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık; kasko sigorta poliçesinden kaynaklanan rücu tazminat nedeniyle itirazın iptali istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1472 nci maddesi, Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları.

3. Değerlendirme

6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesi uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

Somut olayda itirazın iptali davasına konu icra takibine ilişkin ödeme emrinde "17.204,00 TL asıl alacak ve 2.095,59 TL işlemiş faiz toplamı 19.299,59 TL'nin asıl alacağa takip tarihinden itibaren işleyecek yıllık %9 faizi ile birlikte tahsil" talep edilmiş, borçlunun süresinde ödeme emrine itirazı üzerine duran takibin devamı için açılan itirazın iptali davasında davacı tarafından "davanın kabulü ile davalı/borçlunun itirazının iptali ile takibin devamına" karar verilmesi talep edilmiş; mahkemece verilen 02.05.2023 tarihli karar ile tarafların %50 oranında kusurlu oldukları kabul edilerek "davanın kısmen kabulü ile davalının icra dosyasına yaptığı itirazın 8.602,00 TL'lik kısmının iptali ile takibin bu miktar üzerinden devamına, fazlaya ilişkin talebin reddine" karar verilmiş, davacı vekilince bu kez asıl alacak yönünden faiz başlangıç tarihinin net olmadığından bahisle iptal edilen 8.602,00 TL'lik kısma 07.02.2019 tarihinden itibaren faiz işletilerek takibin devamına şeklinde kararın tanzih edilmesi talep edilmiş; mahkemece bunun üzerine 19.06.2023 tarihli kararla talep kabul edilmiştir. Adalet Bakanlığı ise kanun yararına bozma talebinde, hükmün tamamlanmasına ilişkin 19.06.2023 tarihli kararla hükümde karar verilmeyen faiz başlangıç tarihinin ödeme tarihi olması gerekirken kaza tarihi olmasının usul ve yasaya aykırı olduğunu belirtmiştir.

İtirazın iptali davasının konusu, icra takibine konu edilen alacak olup, davanın amacı itirazla duran takibin devamını sağlamaktır. İtirazın iptali davasının kazanılması halinde borçlunun itirazı iptal edilmiş olur. Bunun üzerine alacaklı, itiraz üzerine durmuş olan icra takibine devam edilmesini isteyebilecektir. Mahkemece verilecek karar ya davanın kabulü ya da reddine yönelik olacak; ancak takibin iptali ya da devamı hükmünün de içerecektir. İtirazın iptali davası, icra takibine sıkı sıkıya bağlı, itiraz üzerine duran icra takibinin devam etmesini sağlayan bir dava olup takip ve dava konusu olmayan istemler bu davada dikkate alınamayacaktır. Ödeme emrine itiraz dilekçesinde borca itiraz edildiğine yönelik açıklama, ödeme emriyle istenilen asıl alacak, işlemiş ve işleyecek faiz gibi tüm borç kalemlerini

kapsadığından, duran takibe ilişkin olarak itirazın iptali davasında verilen "*takibin devamı*" kararının işleyecek faizi de içerdiğinin kabulü gerekir.

22.07.2020 tarih ve 7251 sayılı Kanun'un 27 nci maddesi ile 305/A maddesinde düzenlenen hükümün tamamlanması, yargılamada ileri sürülmesine veya kendiliğinden hükme geçirilmesi gerekli olmasına rağmen hakkında tamamen veya kısmen karar verilmeyen hususlarda, hükümdeki bu eksikliğin tamamlanması amacıyla kabul edilmiştir. Hükümün tamamlanması, tamamen veya kısmen karar verilmeyen taleplerle ilgili olabilir. Karar verilmiş ancak bazı yanlışlıklar yapılmış ise tamamlama kararı olarak bunların düzeltilmesi mümkün değildir. Eldeki davanın itirazın iptali davası olduğu da nazara alındığında mahkemece verilen 02.05.2023 tarihli kararda, tamamen veya kısmen karar verilmeyen bir talep mevcut değildir. Açıklanan nedenlerle; mahkemece verilen 19.06.2023 tarihli kararın hükümün tamamlanması kararı olarak nitelendirilmesi mümkün değildir.

6100 sayılı Kanun'un 304 üncü maddesi gereğince sadece hükümdeki yazı ve hesap hataları mahkemece re'sen veya taraflardan birinin talebi üzerine düzeltilebilir. HMK'nın 305. maddesinde de hüküm fıkrasında taraflara tanınan hakların ve yüklenen borçların tavzih yoluyla sınırlandırılmayacağı, genişletilemeyeceği ve değiştirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Bir başka anlatımla hükümü değiştirici nitelikte, taraflara tanınan hakları ve yüklenen borçları değiştirir mahiyette hüküm genişletilemez ve sınırlanamaz (HMK m. 305/2).

Başka bir anlatımla hakim kararını verdikten sonra bu kararını değiştiremez. Ancak bazı hallerde hüküm, açık olmayabilir, uygulanmasında bazı tereddütler ortaya çıkabilir ya da birbirine aykırı fıkralar içerebilir. Bu durumda taraflara mahkemeye başvurarak hükümün tavzih edilmesini (açıklığa kavuşturulmasını, açıklanmasını), varsa çelişkinin giderilmesini isteme olanağı tanınmıştır.

Mahkeme, tavzih talebini haklı görür ise hükümdeki açık olmayan hal, tereddüt ya da çelişkiyi ortadan kaldırır. Ancak tavzihle hükümde belirtilen haklar ve borçlar sınırlandırılmayacağı gibi, genişletilemez ve değiştirilemez.

Somut olayda; İlk Derece Mahkemesi tarafından "Davanın kısmen kabulü ile davalının İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün 2020/7754 sayılı dosyasına yaptığı itirazın 8.602,00 TL'lik kısmının iptali ile takibin bu miktar üzerinden devamına, fazlaya ilişkin talebin reddine" karar verilmiş olup ardından 19.06.2023 tarihli tavzih kararı ile "Davanın kısmen kabulü ile davalının İstanbul Anadolu 10. İcra Müdürlüğünün 2020/7754 sayılı dosyasına yaptığı itirazın 8.602,00 TL'lik kısmının iptali ile iptal edilen kısma 07.02.2019 tarihinden itibaren faiz işletilerek takibin devamına, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiştir. Yukarıda anlatıldığı üzere mahkemece uyumsuzluk hakkında karar verdikten sonra hüküm fıkrasında taraflara tanınan hakların ve yüklenen borçların tavzih yoluyla genişletilemeyeceği dikkate alınmaksızın tavzih kararı ile iptal edilen kısma faiz işletilmesine yönelik karar verilmesi doğru görülmemiş, hükümün kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın hukuki sonuçlarına etkili olmamak kaydı ile **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

05.06.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2024/12192
Karar No : 2024/13919

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul 13. İş Mahkemesi
TARİHİ : 15.02.2024
SAYISI : 2023/436 E., 2024/51 K.
DAVACI :
DAVALILAR :
DAVA TARİHİ : 11.01.2019
KARAR : Davanın kısmen kabulü
KANUN YARARINA
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalılar nezdinde 17.09.2016-25.05.2017 tarihleri arasında demirci ustası olarak çalıştığını, son ücretinin net 3.900,00 TL olduğunu, işveren tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeksizin iş sözleşmesinin feshedildiğini, müvekkilinin haftanın 7 günü 08.00-18.00 saatleri arasında çalışma yaptığını, işin yoğunluğuna göre çalışmaların 21.00'e kadar devam etmesine rağmen söz konusu çalışmaların karşılığının işverenlerce ödenmediğini, müvekkilinin dava dışı AŞ'de çalıştığı dönemlerden de aralarında alt işveren asıl işveren ilişkisi bulunan davalı Şirketlerin sorumlu tutulması gerektiğini ileri sürerek ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı AŞ vekili cevap dilekçesinde; davacının, müvekkili Şirket nezdinde çalışmadığını, müvekkili Şirketin davalı AŞ ve dava dışı Şirketi ile de hiçbir hukuki ilişkisi bulunmadığını, davanın husumetten reddi gerektiğini, somut uyuşmazlık bakımından Ankara iş mahkemelerinin yetkili olduğunu, davacının taleplerinin zamanaşımına uğradığını; husumete ilişkin itirazları saklı kalmak kaydıyla davacının çalışma şartlarına ilişkin iddialarının hayatın olağan akışına aykırı olduğunu, davacının hangi döneme ilişkin alacak talebinde bulunduğu belli olmadığından dava dilekçesinin davacıya açıklattırılması gerektiğini, ayrıca iddia edilen ücret miktarı fahiş olduğundan emsal ücret araştırması yapılması gerektiğini ve davanın dava dışı Şirketine ihbarını talep ettiklerini belirterek davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Şirketi vekili cevap dilekçesinde; davacının işvereni konumunda olan Şirketi ile müvekkili Şirket arasında, müvekkili Şirketin yapımını üstlenmiş olduğu Şehir Hastanesi Projesinde bir kısım inşaat işlerinin mekanik ve elektrik işleri yapımı için anahtar teslim nitelikli sözleşmeler imzalandığını, inşaat işinde alınan bu hizmetlerin alt işveren asıl işveren ilişkisi doğurmayacağını, bu türden yapılan işlerin taahhüt işi niteliğinde olduğu yönündeki emsal Yargıtay içtihatları da dikkate alındığında davanın husumetten reddi gerektiğini; husumete ilişkin itirazları saklı kalmak kaydıyla dava dışı Şirketi tarafından sunulan davacıya ait özlük dosyası incelendiğinde görüleceği üzere davacının 29.09.2016-16.11.2016 tarihleri arasında söz konusu Şirket nezdinde çalıştığını, iş sözleşmesinin davacı istifası ile sona erdiğini, iş sözleşmesinin belirli süreli olması nedeniyle de davacının ihbar tazminatına hak kazanmasının mümkün olmadığını, davacının asgari ücretle çalıştığını, yıllık 270 saate kadar fazla çalışmalarının ücretle dahil olduğunu, bankaya yapılan ödemelere itirazı bulunmayan davacının talep konusu alacaklarını yazılı delille ispatlaması gerektiğinden buna ilişkin delil sunmadığı dikkate alındığında söz konusu alacakların reddi gerektiğini; ayrıca zamanaşımı del'inde bulunduklarını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

1. İlk Derece Mahkemesinin 26.06.2020 tarihli ve 2019/21 Esas, 2020/186 Karar sayılı kararı ile; davacı işçinin sigorta primlerinin dava dışı Şirketinin ".... Mah., ... Sk., adresindeki işyerinden bildirildiği; ancak davacı ile imzalanan iş sözleşmesi formunda çalışılan yerin/projenin Şehir Hastanesi olarak belirtildiği, davacı işçiye imzalatılan *Kişisel Korumacı Donanım Talimatı* isimli belgenin başlığında "..... İnşaat/..... Şehir Hastanesi" ifadesinin yazılı olduğu, davalı Şirketi ile dava dışı Şirketi arasında 03.09.2016 tarihinde imzalanan "..... Şehir Hastanesi Projesi Kaba İnşaat İşleri Sözleşmesi"nde sözleşmenin konusunun "*Kaba İnşaat İşleri (C-D Blok)*" olarak belirlendiği, ilgili sözleşmenin (3) üncü maddesinde dava dışı Şirketinin "*Altı Yüklenici*" sıfatıyla, ... Şirketinin ise "*Müteahhit*" sıfatıyla belirtildiği ve dava dışı Şirketinin davalı Şirketinin bildireceği Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) numarasına kendi bildirgesini vereceğinin kararlaştırıldığı, davacı işçinin de davalı İnşaat ile dava dışı İnşaat arasında imzalanan sözleşme gereğince Şehir Hastanesi projesinde demirci ustası olarak çalıştığı, dosyaya sunulan sözleşmenin kaba inşaat işlerine yönelik olduğu hususu ile dava dışı Şirketi ile davalı Şirketinin faaliyet alanlarının konut inşaatı yapımı olduğu hususları dikkate alındığında dava dışı Şirketine tevdi edilmek istenen işin davalı Şirketinin asıl faaliyet alanına ilişkin olması sebebiyle söz konusu Şirketler arasında anahtar teslim iş sözleşmesinden söz etmenin mümkün olmadığı; diğer yandan davacı tanıkları asıl işin davalı AŞ'ye ait olduklarını beyan etmiş olup davalı Şirketinin internet sayfasında yapılan incelemede ana işverenin Şirketi olarak belirtildiğinin görüldüğü, dava dışı Şirketinin de davalı AŞ'nin grup

şirketlerinden olduğu, dolayısıyla söz konusu inşaat işini alt işveren şirketler aracılığı ile yaptıran davalı Şirketler ile dava dışı Şirketler arasında asıl işin bir bölümünün (örneğin kaba inşaat, otopark alanlarının tesviyesi vb.) yapımı işi çerçevesinde 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 2 nci maddesi kapsamında asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunduğundan davalı Şirketlerin asıl işveren olarak tüm işçilik alacaklarından birlikte sorumlu olmaları gerektiği kanaati ile 16.11.2016-05.05.2017 tarihleri arasında 5 ay 19 gün çalışması bulunan davacının iş sözleşmesi iş bitimi nedeniyle işverence feshedildiğinden ihbar tazminatına hak kazandığı, emsal ücret araştırması, tanık anlatımları ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde davacı işçinin ücretinin net 3.900,00 TL, brüt 5.455,23 TL olduğunun kabulü gerektiği, dinlenen tanık beyanları ve yapılan işin niteliği uyarınca davacının haftanın 3 günü 08.00-18.00 saatleri arasında, 3 günü 08.00-21.00 saatleri arasında çalıştığı, iş sözleşmesinde davacı işçinin ücretine yıllık 270 saatlik fazla çalışma süresine ilişkin ücretin dahil olduğuna ilişkin düzenleme ve davacı işçinin aylık ücreti dikkate alındığında davacının haftada 11,5 saat fazla çalışma ücreti alacağına hak kazandığı, dinlenen tanık beyanlarına göre davacının hafta tatili ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarına da hak kazandığını ispatladığı, söz konusu çalışmaların karşılığının ödendiğinin davalı işverence ispatlanamaması nedeniyle ilgili alacakların hüküm altına alınması gerektiği gerekçesi ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

2. Kararın davacı ve davalı AŞ vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Hukuk Dairesinin tarihli ve Esas, Karar sayılı kararı ile davacının SGK kayıtlarının dava dışı Şirketi tarafından bildirildiği, davalı AŞ bünyesinde çalıştığına ilişkin herhangi bir SGK kaydının bulunmadığı, İlk Derece Mahkemesince davacının çalıştığı projenin davalı AŞ tarafından üstlenildiğine ilişkin deliller toplanmaksızın hüküm kurulduğu anlaşıldığından davacının çalıştığı Şehir Hastanesi Projesi işinin yüklenici firmalarının tespitine ilişkin olarak ihale şartnameleri, idari sözleşmeler vb. belgelerin dosyaya kazandırılarak davalı AŞ'nin husumete ilişkin itirazlarının değerlendirilmesi gerektiği, ayrıca davacının iş sözleşmesinde ücretin miktarının belirtilmediği gözetildiğinde 270 saatlik fazla çalışmanın ücrete dahil olduğuna dair sözleşme hükmüne itibar edilip edilmeyeceği hususu da belirlenerek ve bu konuda bilrkişiden seçenekli rapor alınmak suretiyle davacının fazla çalışma ücreti alacağının yeniden değerlendirilmesi gerektiği gerekçesi ile tarafların istinaf başvurularının kabulüne ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendi uyarınca İlk Derece Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesinde karar verilmiştir.

3. Bölge Adliye Mahkemesinin kaldırma kararı sonrası yapılan yapılan yargılamada, İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; dosyanın tekemmül ettiği, araştırılacak başkaca bir hususun kalmadığı, tüm deliller toplandığı gerekçesiyle 26.06.2020 tarihli kararda belirtilen gerekçe tekrar edilmek suretiyle ihbar tazminatı, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti ile ulusal bayram genel tatil ücreti alacaklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline dair davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

4. İlk Derece Mahkemesi kararı kesin olarak verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet

Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı; İlk Derece Mahkemesince 26.06.2020 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verildiği, kararın davacı ve davalılardan AŞ tarafından istinaf edilmesi üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Hukuk Dairesinin tarihli ve Esas, Karar sayılı kararı ile 6100 sayılı Kanun'un 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendine göre İlk Derece Mahkemesi kararın kaldırılmasına ve davanın tekrar görülmesi için dosyanın kararı veren Mahkemeye gönderilmesine karar verildiği, İlk Derece Mahkemesince kaldırma kararının gereklerinin yerine getirilmesine yönelik herhangi bir araştırmaya girilmeksizin ilk kararda yer alan aynı gerekçe ile davalı AŞ'nin asıl işveren olarak işçilik alacaklarından sorumlu olduğuna hükmedildiği, 6100 sayılı Kanunun 362 nci maddesinin birinci fıkrasına 7251 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (7251 sayılı Kanun) ile eklenen (g) bendi ile "353 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında verilen kararlar" hakkında temyiz yoluna başvurulamayacağı hususunun açıkça hüküm altına alındığı, dolayısıyla İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Hukuk Dairesinin tarihli ve Esas, Karar sayılı kaldırma kararı kesin nitelikte olmasına rağmen, kaldırma kararının gereklerinin yerine getirilmesine yönelik herhangi bir araştırmaya girilmeyip kaldırma kararına *eylemli olarak direnilerek* verilen kararın usul ve kanuna aykırı olduğunu belirterek Mahkeme kararının kanun yararına bozulması istemi ile kanun yararına temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, Bölge Adliye Mahkemesine verilen kesin nitelikte kaldırma kararının gereği yerine getirilmeksizin İlk Derece Mahkemesince verilen kararın hukuka uygun olup olmadığına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6100 sayılı Kanun'un "Kanun Yolları" başlıklı Sekizinci Kısımının "İstinaf" başlıklı Birinci Bölümünde yer alan "Duruşma yapılmadan verilecek kararlar" başlıklı 353 üncü maddesi şu şekildedir:

"(1) Ön inceleme sonunda dosyada eksiklik bulunmadığı anlaşırsa;

a) Aşağıdaki durumlarda bölge adliye mahkemesi, esası incelemeden kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar verir:

1) Davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermiş olması.

2) İleri sürülen haklı ret talebine rağmen reddedilen hâkimin davaya bakmış olması.

3) Mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması (...)

4) Diğer dava şartlarına aykırılık bulunması.

5) Mahkemece usule aykırı olarak davanın veya karşı davanın açılmamış sayılmasına, davaların birleştirilmesine veya ayrılmasına, (...) karar verilmiş olması.

6) (Değişik:22/7/2020-7251/35 md.) Mahkemece, uyuşmazlığın çözümünde etkili olabilecek ölçüde önemli delillerin toplanmamış veya değerlendirilmemiş olması ya da talebin önemli bir kısmı hakkında karar verilmemiş olması.

b) Aşağıdaki durumlarda davanın esasıyla ilgili olarak;

1) İncelenen mahkeme kararının usul veya esas yönünden hukuka uygun olduğu anlaşıldığı takdirde başvurunun esastan reddine,

2) Yargılamada eksiklik bulunmamakla beraber, kanunun olaya uygulanmasında hata edilip de yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı takdirde veya kararın gerekçesinde hata edilmiş ise düzelterek yeniden esas hakkında,

3) Yargılamada bulunan eksiklikler duruşma yapılmaksızın tamamlanacak nitelikte ise bunların tamamlanmasından sonra başvurunun esastan reddine veya yeniden esas hakkında, duruşma yapılmadan karar verilir.

4. 6100 sayılı Kanun'un "Kanun Yolları" başlıklı Sekizinci Kısımının "Temyiz" başlıklı İkinci Bölümünde yer alan "Temyiz edilemeyen kararlar" başlıklı 362 nci maddesine 22.07.2020 tarihli ve 7251 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesi ile şu bent eklenmiştir:

"...

g) (Ek:22/7/2020-7251/39 md.) 353 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında verilen kararlar.

..."

3. Değerlendirme

1. İlâmin *İlgili Hukuk* bölümünün (3) numaralı paragrafında belirtilen düzenlemeye göre bölge adliye mahkemelerince, 6100 sayılı Kanun'un 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendi uyarınca verilen kaldırma kararları kesin niteliktedir.

2. Nitekim 7251 sayılı Kanun metninin Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyon raporunun içeriğinde de belirtildiği üzere, kanun koyucu söz konusu kararların kesin olduğu hususunu vurgulamak ve kanun bütünlüğünü sağlamak amacıyla 6100 sayılı Kanun'un 362 nci maddesine yeni eklenen (g) bendi ile 6100 sayılı Kanun'un 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına giren kararların açıkça temyiz edilmeyeceği hususunu da hüküm altına almıştır.

3. Somut uyuşmazlık bakımından, davacı tarafça davanın AŞ'ye ve Şirketine yönlendiği görülmektedir. İlk Derece Mahkemesince 26.06.2020 tarihli karar ile; ilâmin (III) numaralı başlığında belirtilen gerekçelerle davalıların işçilik alacaklarından müstereken ve müteselsilen sorumlu oldukları kanaati ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

4. Bu karara karşı davacı ve davalı AŞ vekillerinin istinaf başvurusunda bulunmaları üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin 21.11.2023 tarihli kaldırma kararı ile; davacının çalıştığı projenin davalı AŞ tarafından üstlenildiğine ilişkin deliller toplanmaksızın hüküm kurulmasının hatalı olduğu,

dolayısıyla davacının çalıştığı Şehir Hastanesi projesi işinin yüklenici firmalarının tespitine ilişkin olarak ihale şartnameleri, idari sözleşmeler vb. belgelerin dosyaya kazandırılarak davalı Şirketinin husumete ilişkin itirazlarının değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

5. Davalı vekilince, kaldırma kararı üzerine yapılan yargılamanın 15.02.2024 tarihli ilk duruşmasında kaldırma kararı doğrultusunda eksikliklerin giderilmesi yeniden talep edilmiş; ancak İlk Derece Mahkemesince dosyanın tekemmül ettiği, araştırılacak başkaca bir hususun kalmadığı, tüm delillerin toplandığı gerekçesi ile kaldırma kararı gereği yerine getirilmeksizin ilk kararda belirtilen gerekçelerin birbir aynı gerekçelerle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

6. Bölge Adliye Mahkemesince 6100 sayılı Kanun'un 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (6) numaralı alt bendi uyarınca verilen kesin nitelikte kaldırma kararı gereği yerine getirilmeksizin, kararda belirtilen hususlar araştırılmaksızın davalı AŞ'nin işçilik alacaklarından sorumlu tutulması hatalıdır.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

21.10.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.